

Aportació a la Tercera Jornada Interreligiosa de Formació de la Xarxa Catalana d'Entitats de Diàleg Interreligiós, sobre "Violència de gènere i religions"

el dissabte, 27 de novembre de 2021

GRUP DE DIÀLEG INTERRELIGIÓS (GDI) DE GRÀCIA

En la reunió del GDI del 15 de novembre a les 18h vam seguir les següents qüestions que cada tradició va anar exposant produint un diàleg entre nosaltres:

Tema: La discriminació de la dona en les comunitats i tradicions i la violència de gènere, seguint aquestes preguntes:

1ª Explicar la realitat i paper de la dona en cada tradició religiosa i espiritual

Ens va semblar que abans de tractar la qüestió més concreta de la violència de gènere ens calia partir de la realitat i a partir d'ella dinar en cada tradició religiosa i espiritual:

Budisme

A l'ensenyament de Buda no es fa cap distinció entre homes i dones. A cap discurs pronunciat per Buda es nega la possibilitat d'aconseguir el despertar a les dones. La filosofia de vida budista no fa cap distinció de gènere. Buda va ordenar monges i monjos. En els sutres del Mahayana, Buda s'adreça explícitament a dones i homes.

Segles després, les societats i cultures patriarcals on es va estendre el budisme van canviar la situació de les monges que van quedar discriminades, restant relegades a les tasques considerades de "dona" per la societat patriarcal.

A l'escola Drukpa del budisme de l'Himàlaia (Vajraiana - Mahaiana), que segueixo, la igualtat de gènere està ben present. El Gyalwang Drukpa, cap espiritual del llinatge diu:

"L'univers es regeix per dues energies i les dues són necessàries: la masculina, l'energia de l'acció, i la femenina, l'energia de la saviesa. Aquestes dues energies es troben tant als homes com a les dones, però en alguns casos predomina l'energia masculina, i en d'altres la femenina".

"Aquestes dues energies han d'estar combinades, per això les dones no es poden ignorar, perquè són portadores d'una d'aquestes dues energies, l'energia de la saviesa i per això també la igualtat de gènere és important".

El Gyalwang Drukpa defensa i promou la igualtat de gènere entre monges i monjos, i considera que l'empoderament de les monges es un dels aspectes de l'empoderament de les dones.

Té un monestir de monges, una comunitat de més de 500 monges, a Kathmandu. Allí estudien, practiquen, dirigeixen rituals, fan danses rituals, tot això estava

reservat anteriorment als monjos, porten a terme una acció social i també fan totes les tasques de manteniment del monestir, administració, comunicació, etc.

Les monges es formen en Kung Fu, quan l'exercici físic estava reservat als monjos, per tal de desenvolupar capacitats físiques i mentals, i l' autodefensa, per això aquestes monges son conegudes i reconegudes mundialment com a les "Kung Fu Nuns", les monges Drukpa del Kung Fu.

Aquestes monges fan tallers d'autodefensa per a noies a l'Índia i Nepal, països on les agressions sexuals a les dones estan molt esteses. Els ensenyen Kung Fu i les noies s'empoderen, guanyen autoestima, confiança i capacitat per a defensar-se de les agressions.

Les monges també han fet peregrinatges en bicicleta, de Kathmandu (Nepal) a Ladakh (Índia), 2500 km a través de l'Himàlaia. A banda de promoure la consciència mediambiental, s'aturen a les aldees i mostren amb l'exemple les capacitats de les dones, donant el missatge, que les noies tenen poder i que no són febles, per tant que les famílies les han de valorar com valoren els nois.

Església de Scientology

En l'Església de Scientology no existeix cap patró de comportament de prejudicis entre homes i dones

Les persones humanes som éssers espirituals. Som una ment que ocupa un cos. I per tant no es té en compte el gènere.

Hi ha igualtat total a nivell de la convicció filosòfica profunda de l'església

A la pràctica hi ha ministres per les diverses funcions que poden ser tant dones com homes. Per ser ministres, que depèn de la vocació personal de cadascú, es mira el mèrit, és a dir la ètica i la capacitat de dedicació. No hi ha limitacions personals. Per ser ministre no es mira ni la ètnia, ni el gènere, ni la raça. Quan una persona aposta lliurement, per voler ser ministre fa uns cursos i se li dona un diploma un cop els ha acabat i llavors ja pot exercir. Un ministre pot tenir o no funcions executives, de govern de la comunitat.

De fet hi ha mes dones que homes que estan en llocs executius importants. Arriben a càrrecs executius segons habilitats, capacitats, de fet per meritocràcia, Algú proposa a una persona per tal càrrec o funció. Normalment l'anterior director, o càrrec proposa a algú per substituir-lo. Hi ha un Consell executiu que proposen a persones per fer les diferents funcions executives de l' Església.

Fe bahà'í

La identitat de la persona és l'espiritual i les altres identitats (d'ètnia, de gènere, professió, esportives, nacionals, polítiques, ...) són secundàries.

És millor el que està més a prop de Déu.

En la fe bahà'í no hi ha sacerdots.

Els serveis de coordinació el fan 7 persones per un any, votades per la comunitat, després d'una estona de pregària i per vot secret. I tant poden ser dones com homes. A més aquestes 7 persones no tenen autoritat sobre les altres. L'autoritat és aquesta institució dels 7, no les persones. A nivell nacional i internacional (Casa de Justícia) també es voten igualment i de fet hi ha més dones que homes.

Els testimonis de casament, per exemple, poden ser tant homes com dones.

En el tema econòmic també hi ha igualtat entre dones i homes.

Es reconeix i es dona molta importància a l'educació els fills i filles. Es parteix de la base que els més febles (infants, dones..) estan socialment i laboral, més discriminats i per això es dona preferència a la dona per compensar i igualar.

Cal canviar el paradigma mental per corregir les desigualtats, partint de la base que tant homes com dones tenen els mateixes fortaleces i drets.

La humanitat te dues ales: les dones i els homes, amb una sola no pot volar.

Cristianisme catòlic

Ha influït molt la mentalitat que la dona és més feble que l'home, des d'una mala interpretació de les Escripures bíbliques, sobre tot dels Evangelis. Llegint aquests no es pot sostenir la discriminació de la dona. Jesús va tractar homes i dones i va estar molt al costat d'aquestes i va tenir deixebles homes i dones.

A partir del segle III i sobre tot el IV quan el cristianisme esdevé primer tolerat i després religió de l'imperi romà, la dona que en les primeres comunitats, acollia a les cases les pregàries i els àpats fraterns (eucaristies) i també a vegades les presidia (àmbit domèstic on la dona tenia un paper preponderant), en passar el cristianisme a l'àmbit públic, dominat pels homes, la dona resta cada cop més relegada, discriminada i marginada dels ministeris, i funcions de govern de les comunitats. Des del segle IV s'estableixen jerarquies, el culte imitant el paganisme romà molt patriarcal. Els homes viatjaven més i així es va anar difonent l'evangeli.. Però per altra banda hi havia dones, com Junia, apòstol del Senyor, que també va estendre l'evangeli.

I des de llavors a l' Església Catòlica li costa molt reconèixer a la pràctica la igualtat entre home i dona. No reconeix la mateixa dignitat de la dona. Cal rellegir l'evangeli amb ulls actuals (l'evangeli és totalment inclusiu, i les dones van estar en primera línia en la passió, mort i resurrecció de Jesús. Gràcies a Maria

Magdalena es va experimentar Jesús viu)), com estan fent ,de fa temps, les teòlogues feministes i col·lectius i moviments feministes catòlics.

En Sant Pau mateix trobem textos (algunes cartes pròpies i altres de deixebles) que són fidels a la pràctica de Jesús, de remarcar la igualtat i altres textos que per necessitat d'inculturar-se en una cultura greco-romana força patriarcal, apunta formes discriminatòries envers la dona.

En canvi la jerarquia catòlica encara discrimina, tot i que la Gaudium et Spes num. 29 del Concili Vaticà II reconeix la igualtat de totes les persones amb la mateixa dignitat però la Lumen Gentium i les línies pràctiques d'acció de l' Església són encara marginadores, ja que , per exemple, i és prou important, la dona no pot ser ministre.

Cristianisme evangèlic

Cristianisme ortodox

Cristianisme de la Federació de Famílies per la Pau i la Unificació Mundial

Aquest moviment va ser fundat per un matrimoni coreà: El Pare Sun Myung Moon i Hak Ja Han. El seu marit va morir en setembre del 2012, per la qual cosa des de llavors, ella ha assumit la responsabilitat de dirigir la Federació de Famílies per la Pau a nivell internacional i de totes les altres organitzacions vinculades.

En el moviment hi ha hagut missioners i missioneres per igual, i a la família s'emfatitza el respecte com a base de l'amor entre home i dona, com a fills i filles de Déu.

A Déu se li atorga el nom en coreà de "Hanulpumonim", que es pot traduir com a Pare-Mare Celestial.

Un dels principis universals és el principi de dignitat i igualtat.

Tots els éssers humans sense distinció de gènere, raça, classe o condició social són posseïdors de la mateixa dignitat conferida per Déu, l'Ésser Creador o per la Primera Font de l'Energia Universal.

Tenen el mateix valor sagrat, únic, i etern que és innat i intrínsec a la seva condició humana. I per això tots són essencialment iguals i mereixen la mateixa consideració i el mateix respecte, tant les dones com els homes.

2ª Què diu la teva tradició religiosa sobre la violència de gènere?

Budisme

Com que tots els éssers, inclosos els animals, tenen el potencial o la natura de buda, l'ètica budista està en contra de qualsevol tipus de violència i promou:

- Per una banda, no fer cap mal a cap ésser viu ni físicament, ni verbalment ni de pensament, cosa que inclou fins i tot no comerciar amb armes ni amb animals que vagin a ser sacrificats ni menjar animals, excepte alguns casos.
- Per una altra, fer el bé també físicament, verbalment i amb el pensament a qualsevol ésser.

Els preceptes o les normes no sols s'enuncien de manera negativa, "abstenir-se de fer mal", és a dir abstenir-se de qualsevol tipus de violència, física, verbal o psíquica, sinó també de manera positiva, en el sentit de "fer, actuar", és a dir desenvolupar una actitud i una conducta amorosa i compassiva envers qualsevol ésser.

Per tant, si l'ètica budista està contra qualsevol tipus de violència, això inclou la violència de gènere tant física, com verbal i psíquica.

Església de Scientology

Es refusa qualsevol tipus de violència

Es dona molta importància a l'educació per tal que no hi hagi cap tipus de violència.

Fe bahà'í

A més d'ela violència de gènere domèstica, més enllà de la família, hi ha violència de gènere envers les dones immigrants que les maltracten, o les paguen poc, o les utilitzen i manipulen.

Si els polítics no es respecten entre ells i s'insulten i això es de domini públic, els infants i joves ho veuen, si els mitjans de comunicació, les pel·lícules, les xarxes socials, els vídeo-jocs, les plataformes traspuen violència, els esforços que es puguin fer en l'educació a la família o a l'escola, queden molts condicionats i amb moltes dificultats per ajudar a prendre consciència de la igualtat i dignitat de totes les persones.

Tota la societat s'ha d'implicar per erradicar tota violència, inclosa la de gènere, aquest compromís i l'educació són fonamentals.

Cal explicar les causes de les guerres, de tota violència, i per tant també de la violència de gènere i cal exigir als mitjans de comunicació exposin els factors que incideixen en la producció social de violència.

Hi ha massa recursos econòmics aplicat en altres finalitats (armament...) i pocs per analitzar i denunciar les causes.

Cristianisme catòlic

El cristianisme està a favor de la pau, i contra tota violència.

Cristianisme evangèlic

Cristianisme ortodox

Cristianisme de la Federació de Famílies per la Pau i la Unificació Mundial

Es parteix de la base de que la família és l'Escola de l'amor. I que el que es practica a casa, es practicarà en la societat. És fonamental el compromís a que tant l'home com la dona no es peguin i també s'aconsella que mai es barallin davant dels fills. En aquesta tradició no es prenen begudes alcohòliques ni drogues, que alteren la consciència dels individus i són en molts casos desencadenants de violència i crims.

.....

En general podem afirmar que les tradicions religioses i espirituals representem un conjunt de persones que amb altres entitats, moviments i persones, volem la pau, que és el contrari del que surt en els mitjans de comunicació.

Estem aquí i hem de continuar per marcar una diferència.

3ª Quines actuacions s'estan fent i quins compromisos creus es podrien fer des de la teva comunitat per incloure la igualtat de drets entre homes i dones i per donar suport a les víctimes i a les persones que les recolzen? I quins passos podríem fer per prendre consciència d'aquesta discriminació i veure quines ajudes mútues entre comunitats es poden endegar?

Budisme

Es podria fer a cada comunitat:

- Formació en matèria de gènere
- Analitzar què passa a la comunitat en matèria de discriminació i violència de gènere per tal de veure quin és l'estat de la qüestió.
- Establir un pla d'igualtat, protocols de prevenció o manuals de bones pràctiques.

La meua comunitat és molt petita i la major part som dones, també a l'equip directiu, per tant no estem fent res de moment, però si hagués de fer quelcom, faria aquestes tres coses que he esmentat.

Església de Scientology

Es fan Campanyes educatives sobre els Drets Humans amb uns anuncis i uns vídeos i documents per cada Dret Humà, que es reparteixen i difonen per tot el món, en els centres comercials, per la televisió, en conferències, en llocs d'estudi per professors, ...

Es fa teatre-fòrum pels infants i adolescents

És molt important el compromís en l'educació intentant una educació igual per homes i dones.

Fe bahà'í

Analitzar què passa i les arrels de la discriminació i de la violència de gènere per tal de que els infants i joves aprenguin a moure's per la vida de forma adequada.

Cal:

- tenir programes d'educació dels joves
- inculcar a tothom que totes i tots tenim una dignitat i que no ens hem de rebaixar de cap manera al pla animal. És una necessitat espiritual.
- Desenvolupar es atributs divins en un mateix.
- Procurar que regni en el nostre cor la voluntat de Déu.

Cristianisme catòlic

A les Escoles Cristianes s'ha parlat poc dels Drets Humans i no s'ha inculcat suficientment la responsabilitat que cada ciutadà té envers els altres i envers els bens públics. En algunes classes de religió, alguns professors han inclòs el tema dels Drets Humans.

L' Església Catòlica no reconeix tots els Drets Humans. L' estat del Vaticà és dels que ha signat menys resolucions sobre els Drets Humans.

Hi ha altres Estats, però, que els signen i no ho compleixen.

En les petites comunitats cristianes cal:

- reconèixer a cadascú la seva pròpia dignitat i respectar la dignitat de l'altra persona.
- prendre consciència que tots i totes tenim una dignitat.
- ensenyar-ho dins les comunitats als infants i joves.
- Ensenyar que cal estimar als altres com a tu mateix, sense oblidar cap de les dues parts: els altres i un mateix, Estimar-se un mateix no és egoisme.

Cristianisme evangèlic

Cristianisme ortodox

Cristianisme de la Federació de Famílies per la Pau i la Unificació Mundial

És molt important que els homes comprenguin el gran benefici que poden obtenir de col·laborar amb les dones. Aquestes poden aportar allò que a ells els manca. L'actitud de les dones, mai ha de ser la de suplantar als homes i menys faltar al respecte que es mereixen. Ens necessitem els uns als altres. Una de les Associacions del Moviment de la Unificació és l'Associació de dones per la Pau Mundial, que treballa a nivell internacional per apoderar a les dones.

Quan hi ha esquerdes, són difícils d'arreglar. Però no és impossible. Sempre es pot començar de nou.

Hem de donar tot el suport i proporcionar mitjans de protecció a les víctimes i de reeducació dels violents. Però el millor es prevenir més que el haver de curar. Per això els grups religiosos hi tenen un paper molt important, en educar i ajudar a madurar interiorment a tothom. I també els mitjans de comunicació. S'hauria de penalitzar tots aquells continguts que fan tant de malt als infants i adolescents

.....

Per part de totes les tradicions és important:

- tenir sempre més en compte i fonamentar-se en el fons de la qüestió (més esperit i més cor) que no pas preocupar-se per les diverses formes religioses.
- I en quant a la violència de gènere:
 - ajudar sempre a la víctima
 - no silenciar-la
 - protegir als que la recolzen
 - tenir espais segurs per tothom
 - distingir la violència realitzada del trauma posterior que sempre retorna, que impedeix reconstruir-se com a persona, reconèixer-se en la seva dignitat, el que cal sovint un tractament professional.

4ª Com ens podríem posicionar públicament com a GDI de Gràcia en front la discriminació violència per tal de crear un clima on la víctima es senti segura per poder expressar-ho?

- Analitzar les causes
- Prendre consciència de tal realitat
- Reconèixer que hi ha violència més enllà de la família i sobre tot envers els dèbils en general.
- Influir a través de l'educació i la transmissió de valors en favor del diàleg i la pau.
- Posar en qüestió els rols domèstics "tradicionals"

- Respondre sempre amb diàleg i no amb violència als actes violents.
- Veure si podem crear un clima proper, afectuós i ser un referent per a la víctima.
- El GDI podria tenir psicòlogues i treballadores socials de referència a qui poder derivar els possibles cassos.
- Una vegada es tingués això es podria oferir a les diferents comunitats.